

החודש נאמר "כי חק לישראל הוא משפט לאלוהי יעקב" [תהילים פא]!

ומשפט היינו דיני ממונות, ועדות דיני ממונות אינה כשרה אלא בשנים!
אלא מאי אותנו? אותנו חזונו.

אם כן, הכי נמי גם במה ששינונו "משלחין עמו אחר להעידו" מאי אחר? זוג אחר!

על כל פנים, הגמרא הסיקה שעד אחד אינו נאמן להעיד על עד שהוא כשר.

ותמהינן: וכי עד אחד לא מהימן?!

והתניא, והרי שנו בברייתא: מעשה ברבי נהוראי שהלך אצל העד להעיד עליו בשבת באושא כשישבה שם סנהדרין, ושם היו מקדשים את החדש. מכאן שרבי נהוראי היה נאמן על זה, אף על פי שהוא עד אחד בלבד! (4)

אמרי תירוק: רבי נהוראי — סהדא אחרינא הוה בהדיה. עד אחר היה עם רבי נהוראי.

והא דלא חשיב ליה, מדוע לא הזכירו התנא? — משום כבודו של רבי נהוראי.

הוא, העד לפני בית דין בשבת להעיד על חידוש הלבנה, ועדיי באו עמו להעיד עליו שהוא נאמן.

ומאחר שהוצרכו לבוא עמו שני עדים בשבת, מכאן ראייה שעד אחד אינו נאמן!

אמר רב פפא תירוק:

מאי [מהו] "אחר" שהוזכר במשנה? — זוג אחר.

הכי נמי מסתברא.

כך גם נראה מתוך דברי המשנה: דאי לא תימא הכי, שהרי אם לא תאמר כך, אלא תאמר שאחר הוא אחד — האיך תבאר את תחילת דברי המשנה, ששינונו: "אם אינן מכירין אותו".

מאי "אותו"? אילימא אותו חד, אם נאמר ש"אותו" היינו את העד האחד, הרי יש להקשות:

וחד — מי מהימן?

וכי עד אחד נאמן לעדות החודש?!

והלא "משפט" כתיב ביה, בענין קידוש

4. סוף הסיפור של רבי נהוראי לדעת תוספות הנ"ל [בהערה הקודמת] שאפילו כאשר יש עד אחד המכירו, הרי זה הולך בשבת מספק, הקשה הלחם משנה [קדוש החדש ג ג]: אם כן, יש לומר שלעולם צריך שני עדים, ורבי נהוראי הלך בשבת שמא יצטרף איתו אחר!
ותירוק: הגמרא דייקה את לשון הברייתא, ששינונו "להעיד עליו" ולא שינונו "להצטרף להעיד עליו" משמע שרבי נהוראי נאמן בפני עצמו.

העד לא מחללים שבת מספק. [עייין שם ד"ה וחד וד"ה אי הכי]. וכן כתב הרש"ש מדעת עצמו. והסביר זאת ע"פ דברי הטורי אבן הנ"ל בהערה הקודמת וע"ש.

ודעת הרמב"ם [קידוש החדש ג ג] כדעת תוספות [שאפילו אם יש כאן עד אחד בלבד שיכול להעיד על נאמנות עד החדש, שולחים אותו שמא ימצא אחר ויצטרף עמו]. ובלחם משנה שם דייק מרש"י שאין מחללים שבת באופן זה. [וכדעת תוספות הראש הנ"ל].